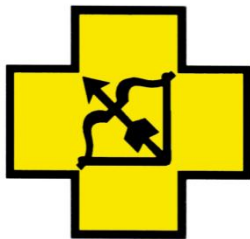

VeTe -hankkeen valtakunnallinen päätösseminaari
6.9.2011 Tampere-talo, Tampere

YLIOPISTO JA VETE – YHTEISTYÖ

Katri Vehviläinen-Julkunen, professori, yh
(sivuvirka)

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

VeTe -hankkeen tavoitteet

- Kahdeksan sairaanhoitopiirin yhteinen terveydenhuollon vetovoimaisuutta ja terveyttä edistävä hankekokonaisuus. Hankkeessa on perusterveydenhuollon kehittämisen näkökulma ja yhteistyö sosiaalihuollon kanssa.
- Yliopistot yhteistyökumppaneina
- Hankkeessa kehitetään käytäntöjä näyttöön perustuen, tutkimustietoa hyödyntäen, käytäntöjä tulostutkimuksella arvioiden ja tulosten perusteella kehittäen pysyviksi toiminnoiksi.
- Kehittämishaasteet liittyvät toiminnan eettisiin lähtökohtiin ja potilasturvallisuuteen, sosiaali- ja terveydenhuollon verkostoitumiseen sekä vaikuttavuuden, tuottavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseen. (Huom: VeTe:n verkkosivut lähteenä)

Osahankkeet ja yhteistyö VeTe:ssä

- [Vetovoimainen ja turvallinen sairaala -hanke \(VeTeVT\)](#)
- [Hoitotyön henkilöstövoimavarojen hallinta -hanke \(VeTeHH\)](#)
- [Näyttöön perustuvan potilasohjauksen vahvistaminen -hanke \(VeTePO\)](#)
- [Terveyttä ja hyvinvointia hoitotyön johtamisella -hanke \(VeTeTH\)](#)
- [Sh-piirit: Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Pirkanmaa, Varsinais-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa, Helsinki ja Uusimaa, Satakunta](#)
- Yliopistot: Itä-Suomen yliopisto, Oulun yliopisto, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto sekä THL, HOTUS

Uusi terveydenhuoltolaki/painotukset

- Asiakaskeskeisyys
- Laatu ja potilasturvallisuus
- Perusterveydenhuollon vahvistaminen
- Eri toimijoiden välinen yhteistyö
- Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Kustannusten kasvun hillitseminen

Kansainväliset ja kansalliset linjaukset korostavat yhteistyön merkitystä

- IOM raportit 2000-2004: To Err is Human, Crossing the Quality Chasm
- IOM 2010: The Future of Nursing, Leading Change, Advancing Health
- IOM 2010: Redisgining the clinical effectivness research paradigm: innovation and practice based approaches
- Teoreettinen kysymys: complexity science!
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ja toiminnan uudistaminen, Kaste ohjelma, lainsäädäntö
- Johtamisella vaikuttavuutta ja vetovoimaa hoitotyöhön, Kansallinen hoitotyön tavoite- ja toimintaohjelma 2009-2011
- Vetovoimainen ja terveyttä edistävä terveydenhuolto, VeTe, Kansallinen hoitotyön hanke 2009-2011

Toimintaympäristö

USA Best Hospitals ranking 2010/ lähes 5000 sairaalaa

- Maine 32,5 %
- Kuolleisuusindeksi 32,5 %
- Potilasturvallisuus indeksi 5 %
- Muut hoitoon liittyvät tekijät 30 %: joita olivat hoitohenkilöstön mitoitus, teknologia, hoidon laatu, magneettisairaalastatus

---

Taustoitusta oppialan näkökulmasta

- Hoitotieteen tutkimus ja koulutus
- Kaikilla hoitotieteen alan yksiköillä yhteistyötä asiantuntijuuden pohjalta
- Hallintoylihoitajien ja yliopistojen toimijoiden välinen yhteistyö mahdollistajana

---

Yliopistot - Hoitotiede

- Viisi akateemista tutkimus- ja koulutusyksikköä; nopea kehitys yli 30 vuoden aikana kansallisesti ja kansainvälisesti ; vahvat yksiköt!
- Alussa tiedeinstituutioiden kehittäminen ja tutkimuksessa orastava ote
- 1990-luvulla tutkimusohjelmien kehittäminen ja mm. sivuvirat yo-sairaaloihin ja perusterveydenhuoltoon
- 2000-luvulla tutkimuksella tuotetun tiedon merkitys ihmisen hoitamisessa ja vaikuttavuus; korkeakoululaitoksen rakenteellinen kehittäminen !

Hoitotiede Suomessa

- 2010-luvulla: Tieteen kehityksen yleinen trendi: rajatut tutkimusongelmat, ohjelmaperustaisuus ja kansainvälisyys
- ISI Web of Science tietokannassa 88 IF lehteä (40 vuonna 2008)
- Tieteen sisäisestä työstä monipuoliseen yhteistyöhön – myös tieteiden väliseen
- Tasapainoilu terveystieteiden orientaation ja humanistis-yhteiskuntatieteellis-käyttäytymistieteellisen orientaation välillä

Hoitotieteen tutkimuksen painopisteitä

- Hoidon koordinointi, ikääntyneiden ja kroonisesti sairaiden hoito
- Terveyden edistäminen ja terveysriskien ehkäisy
- Erilaisten oireiden (kipu, pahoinvointi, unettomuus jne.) arviointi ja hoito
- Hoidon tulosten merkitys terveydenhuollon toimintaympäristöä vahvistamalla
- Vaikuttaminen terveyspolitiikkaan

Tulokset luovat perustaa yhteistyölle

- Merkittävä määrä koulutettuja maistereita ja tohtoreita
- Koulutuksen, johtamisen ja kliinisen hoidon asiantuntijoita sekä yhteiskunnallisia vaikuttajia
- Työelämärelevanssi selkeä ja työllistyminen onnistunutta
- Valtakunnallinen tohtorikoulu- yhteistyön erinomainen muoto
- Tutkimuksen merkityksen ymmärtäminen - kyseessä erittäin laaja ala
- Kansainvälisyys

Suomen tieteen tila ja taso 2009, Raportti SA, Hoitotiedettä koskevaa arviointia

- *"Nuorella tieteen alalla, kuten hoitotiede, on erityisen tärkeää synnyttää tohtorikoulutuksen kautta riittävän vahva varttuneiden tutkijoiden joukko, jotta pystytään kattamaan edes kansallisesti keskeiset tutkimuskohteet.*
- *Valtakunnallisen tutkijakoulun vahvistuminen on keskeinen tavoite*
- *Kliinisen tutkimuksen ohella hoitotieteellinen tutkimus on riippuvainen terveydenhuoltojärjestelmän ja tutkimusjärjestelmän kyvystä toimia yhteistyössä. Tutkimusalalla tulee jatkaa hyvin alkanutta kansallisten verkostojen vahvistamista ja kansainvälistyä"*

Alan kv. tutkijoiden tutkimukseen kohdistamia huolenaiheita

- Rahm Hallberg: If nursing research is *"mainly concerned with caring about the profession and not caring about the quality of health care or the knowledge needed for the care delivered"*
- Palvelujen käyttäjien näkökulmien puute
- Yksittäiset ja poikkileikkaustutkimukset riittämättömiä
- Kuvailevaa tutkimusta liikaa

Translationaalinen tutkimus ja hoitotiede?

- *Translationaalinen tutkimus*: määrittelyn mukaan kyseessä on tutkimus, jota tehdään "laboratoriosta potilasvuoteen ääreen" (from bench to bedside).
- Hoitotieteessä perus- ja soveltavan tutkimuksen sekä kehittämisen näkökulma
- Yksintyöskentelystä ryhmätyöhön

*Pitkäjänteinen yhteistyö – case
-toimivat rakenteet ja luottamus
- "kick off" tapahtuma*

ITÄ-SUOMEN
YLIOPISTO

T

1979 - 1980 -luku

- yliopistollisen terveydenhuollon johtamisen koulutuksen käynnistyminen 1979 Kuopio korkeakoulussa
- pro gradu -tutkimukset ja väitöskirjoja KYSissä
- opiskelijoiden harjoittelupaikka
- hoitotieteen sivuvirkajärjestelyjen käynnistys
  - KYSin valtakunnallinen rooli
- tutkimusten esittelyt
- HOTUKE -työryhmä

KUOPION YLIOPISTOLLINEN
KESKUSSAIRAALA
Sairaanhoidon hallinto/
johtavan ylihoitajan toimisto

03.10.1989

LH 9.10.1989

TOIMENKUVA

Viran nimi Ylihoitajan sivuvirka

Viran asema
KYKS:ssa Ylihoitajan sivuvirka liittyy Kuopion yliopiston
hoitotieteen professorin virkaa.

Sivuviranhaltijan hallinnollinen asema KYKS:ssa:
Virka sijoittuu sairaanhoidon hallinnon vastuu-
alueelle johtavan ylihoitajan alaisuuteen.

Viran tehtävät Virkaan kuuluvat tehtävät

- hoitotieteen tutkimus- ja kehittämistyö
- hoitotieteen ja terveydenhuollon hallinnon
opiskelijoiden käytännön opiskelun ja tutkimus-
työn ohjaus
- osallistuminen hoitotyön sisäisen toimipaikka-
koulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen
- hoitotyön asiantuntijakonsultaatiot

KUOPION YLIOPISTOLLINEN
KESKUSSAIRAALA

Hallintokeskus

NEUVOTTELUMUISTIO

25.04.1990

TUTKIMUSYHTEISTYÖ KUOPION YLIOPISTON
HOITOTIETEEN JA TERVEYDENHUOLLON
HALLINNON LAITOKSEN JA KYKS:N VÄLILLÄ

Aika 19.4.1990 klo 8.30 - 9.50
Paikka rak. 3, 3. kerros, kokoushuone
Läsnä Pirkko Meriläinen Kuopion yliopisto
Katri Vehviläinen Kuopion yliopisto
Ritva Herve KYKS
Seija Miettinen KYKS
Ritva Partio KYKS
Päivi Voutilainen KYKS
Marja Seppänen KYKS

Neuvottelussa käsiteltiin seuraavia asioita:

1.
KYKS:n hoitotyön johtoryhmän kannanotto
tutkimusaihepiirien kiireellisyyssjärjes-
tykseen

Käytiin läpi KYKS:n hoitotyön johtoryhmän kii-
reellisyyssjärjestys.

- 1) Laadunvarmistus
- 2) Elämänlaatuselvitykset
- 3) Syöpäpotilaan hoitoon liittyvät kysymykset
- 4) Hoitotyön hallinto ja johtaminen
- 5) Vanhuspotilaan hoito akuuttisairaalassa

2.
Tulosjohtamisen tutkiminen KYKS:n
ja Kuopion yliopiston hoitotieteiden
ja terveydenhuollon hallinnon
laitoksen yhteisprojektina

Katille ystävällin Maija

KUOPION YLIOPISTON JULKAISUJA
PUBLICATIONS OF THE UNIVERSITY OF KUOPIO

YHTEISKUNTATIETEET
SOCIAL SCIENCES

ALKUPERÄISTUTKIMUKSET 1:1984
ORIGINAL REPORTS

Maija Hentinen

**SYDÄNFARKTIPOTILAAN HOITOTYÖN KEHITTÄMISOH-
JELMA KUOPION YLIOPISTOLLISEN KESKUSSAIRAALAN
SISÄTAUTIEN KLINIKALLA VUOSINA 1980-1982**

KUOPIO 1984

1990-luku ja 2000-luku

- Yhteinen tutkimusohjelma ja sen tarkastukset
- Kliinisen tutkijan toimi yhteistyössä yo-Kys; tutkijoiden lukumäärän lisääntyminen
- Tutkimusryhmätoiminta mm. hoidon laadun systemaattisessa tutkimuksessa (IHL)

Terveydenhuollon palvelu- ja koulutusjärjestelmien sekä toimintaympäristöjen tutkimus UEF:ssä

Väitöskirjatyöt ja muut julkaisut

- 1990-luku: mm. Miettinen, Perälä, Vallimies-Patomäki
- 2000-luku: mm. Ala-Haavisto, Ensio, Hintsala, Kvist, Töyry, Liikanen, Partanen, Tervo-Heikkinen, Naukkarinen, Peltonen ml.
magneettisairaalatutkimuksen käynnistäminen
- 2010-luku: tulostutkimuksen merkitys ja rekisterit, suhteellinen vaikuttavuus ; mm. Pitkäaho, Räisänen, Hinno ...
- Perusta osaavissa tutkijoissa

Yliopisto ja VeTe yhteistyön tuloksia

- Hyvät käytänteet, uudenlaisia rakenteita ja toimintaa
- Opinnäytetyöt
- Väitöskirjat
- Julkaisut
- Tieteiden välinen yhteistyö

Pro Gradu opinnäytetöitä 2008-8/2011

- Valmistunut 42 pro gradu –tutkimusta

Teemoja mm:

- Vaaratapahtumat ja niiden raportointi –lääkehoito yms.
- Hoitotyön johtaminen/transformationaalinen johtaminen :
- Näyttöön perustuvan toiminnan edistäminen
- Perusterveydenhuollon toiminta ja henkilöstö
- Osastonhoitajan työ ja sen arviointi
- Hoitohenkilöstön työyhteisötaidot, kiusaaminen
- Hoitotyön naisjohtajat ja urakehitys
- Psykiatrisen hoitohenkilöstön työtyytyväisyystutkimus

Jatkuu

- Ikääntyvät sairaanhoitajat ja hoitotyön toimintaympäristö
- Työajan käyttö hoitotyössä
- Sairaanhoitajan ammatin vetovoimaisuus
- Opiskelijaohjaus kliinisessä toimintaympäristössä
- Hoitotyön johtajien työtyytyväisyys
- Lääkelaskentataidot, lääkehoito
- Sairaanhoitaja - lääkäri yhteistyö
- Potilasohjaus/läheisten ohjaus

Yhteistyön etuja: esimerkkejä vuonna 2010-2011

- Hoitotyön tutkimusneuvosto perustettiin perustuen magneettisairaalahankkeeseen
- Päivä Potilaalle tapahtuma keväällä 2011
- Näyttöön perustuva hoitotyö ja näyttöön perustuva johtaminen –koulutukset
- Tutkimusohjelma jatkuu IRI –hankkeena (At Safe 2011-2014)

Florence Nightingale korosti jo 1800-luvulla

- Potilaan hoitoa ja auttamista koskevan systemaattista tiedon keruuta ja analysointia
  - Potilaan parasta
  - Vaikuttamista terveyspolitiikkaan
- (ktso. BBC History News 2010)

Jokainen voi oppia yhteistyöstä...

- Hanke tarjonnut uudenlaisia työtilaisuuksia
- Mahdollisuus vaikuttaa hoitoon ja sen kehittämiseen tai linjauksiin
- Tutkimusongelmien kliininen relevanssi selkeytyy ja voi löytää myös uusia tutkimusohjelmia
- Tutkijoiden pääsy potilaiden lähelle helpottuu
- Projekti- ja yhteistyötaidot kehittyvät (sopimukset, aikataulut, hallinnointi, raportointi, etiikka)

Jokainen voi oppia yhteistyöstä...

- Tutkimusasetelmien joustavuus palvelujärjestelmätutkimuksessa
- Tutkimuksen infrastruktuuri - Rekisteritiedon käyttö tutkimuksessa
- CER tutkimus
- On kirkastettava tutkimuksen merkitystä erityisesti potilastulosten osalta
- Yhteisten tutkimuksen painoalojen tunnistaminen
- IRI hanke (At Safe) 2011-2014 jatkuu

Kiitokset mielenkiinnostanne!

ITÄ-SUOMEN
YLIOPISTO

6.9.2011